

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ustavoverci

bi se radi prerodili, ponovili, oživili. Vse dunajske novine so veselja polne, ker so trije klubi avstro-nemških prusijanov, mamelukov in velikoposestnikov nekako zjedini se in sklenili v stvareh, katere se državnopravnega vprašanja in menda ministerstva tičejo, skupno pred sklepom posvetovati se. Ob enem se je volil nek odbor, v katerem so poslanci vseh treh klubov zastopani, da bode kakor kakova permanenčna komisija svojo vlado nadzoroval, ali ka-li, da si je Auersperg nekaj vsako nadzorovanje ali napotovanje osorno prepovedal.

Nam se zdi, da iz vsega prerojevanja in preorganizovanja ustavoverne stranke, o katerem denes po dunajskih časnikih toliko čitamo, naposled ne bode nič. Dandenes je pa gotovo, da je to preorganizovanje samo po sili rojeno dete strahu. Ustavoverci so posebno zadnje dni veliko trpeli v negotovosti, kaj se bode z njimi zgodilo. Prestali so sicer krizo in največje stisko, a še sedaj ne vedo, kaj bi storili, da bi brž zopet jedna taka ura ne bila.

Novinam dunajskim se baš iz tona in neopravičenega veselja zaradi tega zjedinenja vidi, kako jim je kamen od srca padel, kako močno so uže nad lastno stranko dvomili. Meneč, da so sedaj, ko so kakor volkovboječe ovce skupaj stisnili ustavoverne svoje hrbtne oplatiti, bolj varni, da je Damoklov meč krize odstranjen, čujemo res tako globok oddih, da moremo proceniti, kako težko sapo so ustavoverci uže imeli.

Vendar bode upanje ki se stavi v to navidezno reorganizacijo, tako jalovo in prazno ostalo, kakor ono, ki so ga stavili na direktne

volitve, proslavlja je jih kakor vserešilen pripomoček, ki pa vendar kraha in finančne krize, parlamentarne onemoglosti in negotovosti niso zabranili mogle, da še celo slabšo situacijo za ustavoverstvo naredile nego je pred Hohenwartom bila. Kajti kaj pa morejo ustavoverci na sebi reorganizirati? Kje se morejo zjediniti? Nikjer. Ker v glavnem cilju, v boji proti Slovanom so bili in so vsi nemški ustavoverci vselej tako jedini, kakor (če je dovoljeno malo homerično slovenko primeru rabi) hrvaški prašiči, nobenega ne bi od krdela odpravil če ga prav podiš proč. Torej tu nij nič jediniti.

Da bi bila pak ustavoverna stranka zaradi malostnih raznoličij v mnenjih, zaradi večje ali manje „liberalnosti“ jednega Koppa ali Herbsta, kakovo škodo trpela — pojte, to nihče ne veruje. To je itak večjidel le pesek v oči, kakor pri nemškutarskih ustavacih še marsikaj.

Odveza od dela in dajatev v denarjih ali pridelkih za cerkve, duhovne redove, župnije in njih organe.

[Izv. dop.]

Dopis iz Dobrépolj v „Slov. Narodu“ od 21. januarja t. l. št. 16, še bolj pa dopis iz Cerknice v tem časniku od 9. in 10. t. m. me je napotil, da sem načrt postav zadnjega deželnega zbora zaradi odveze od duhovenske bire itd. z nekoliko večjo pazljivostjo prečital. Nikakor se ne bodem spuščal v pretresovanje posameznih paragrafov, ampak le nekatere reči hočem opaziti in prizadetim strankam, namreč onim, ki imajo pravico do omenjenih dajatev, in onim, ki dajó, v resen preudarek priporočiti. — Prva (? Ur.) reč, ki se nika-

kor ne smé prezirati, je ta, je-li so to postavo narodni ali protinardni poslanci v deželni zbor spravili? — Na to nij treba odgovarjati, ker je predobro znano, da baron Apfaltrern in drugi poslanci velicega posestva (zastopniki graščin) niso narodni. O predlaganej postavi se pa sploh ne more trditi, da bi bila za blagor ljudstva ali opravičenih potrebna ali koristna. S katerimi razlogi bi se to moglo dokazati? — V čem bi se ljudstvo z odvezo od omenjenih dajatev kaj olajšalo? — Mar s tem, da bi morali naši kmetje preračunjen kapital za dajatve vplačati? Ali je mar naš kmet tako malo za davki in prikladami obložen, da bi mu vplačevanje odveznega kapitala nobenih težav ne delalo? Pa ne le odvezni kapital, ampak tudi 5% obresti od njega bi bilo treba vplačevati vsako leto (namesto bire in drugih dajatev,) in to skozi 20 let; in kdor bi ne plačal o pravem času, dobil bi eksekucijo na glavo. — Ravno tako nij nobenega pravega uzroka za to, da bi bila za upravičence ta odveza koristna, ker bira in druge dajatve v naturi bodo imele vedno svojo vrednost po tržni ceni, tržna cena pa nij stanovitna marveč po skušnjah sedanjosti in preteklosti (vedno raste, torej bodo tudi dajatve v naturi uže v 10 letih večjo vrednost reprezentirale, nego bi bil odvezni kapital, ki bi se upravičencem po sedanjej ceni vplačal. — Kaj pa stroški, ki bi nastali zaradi izpeljave te odveze? Brez plačila ne bode nobeden delal, vsak si bode svoja pota in svoje delo pobro zarajtal. Ti stroški bili bi v nekaterih krajih večji, nego ves odvezni kapital. In kdo bi moral te stroške plačati? — In kaj se zgodi z vplačanim odveznim kapitalom? — §. 10. postavnega načrta pravi to-le: „Davkarska blagajnica izroči po zavezancu vpla-

Listek.

Vodnikova pesen: „Bohinjska Bistrica.“

Ako zdaj, ko so na svitem zbrane pesni zdanjega „mojstra“ slovenskih pevcev Koseskega, v roko primeš Vodnika, stoprv jasno vidiš, kolik je bil ta mož, ki se mu je bilo treba tako boriti z jezikom, živočemu v dobi, v katerej še nikdo nij znal slovenske proze pisati, a kam-li pesni! Kako čist, kako lep je Vodnikov jezik, primerjen z nenaravno, méšano, često slovniški nepravilno besedo Koseskega! Vendar je v svojih pesnih grešil tudi Vodnik; samo da, hvala bogu! njegov greh nij imel nasledkov mej nami, kar je zelo čudno, ako se premisli, koliko rajši in hitreje poprimemo Slovenci v jeziku in pesnih tisto, kar je krivo, nego óno, kar je dobro! Grešil je namreč v tem, ker jih je narejal malo ne po samih gorenjskih kratkih poskoč-

nicah, katerih oblika je posneta po tistih nemških, ki se imenujejo „vierzeilige.“ Od njih se je učil tudi pesniške mere, zmotno misleč, da so prave slovanske po duhu in po obliki. Segel je še dalje; vzel je mej svoje pesni cele narodne kitice, samo nekoliko predrugačene. Taki sta na pr. v „Milici“ naslednji dve narodni:

Ljubica v vrtici
Rožice pléla,
Ljubega čakala,
Pese me pela:
Kamrica mater'na,
Keldrec očetov,
Kaj si gomeni ti
Ljubček! obetal?

Druge, zelo kosmate narodne, osnažil je Vodnik in potem vzel v svoja dela, kakor na pr. naslednje narodne vrstice:

Časi prepevala,
Časi pa pasla,

Te so v Milici take:

Samši *) bo Milica
Jagnjeta pasla,
Da ji bi kitica
Siva dorasla.

Niti „Bohinjske Bistrice“ bi morebiti mej Vodnikovimi pesnimi ne bilo, da nij slišal štirih narodnih vrstic, iz katerih nij samo nekoliko predelanih besed sprejel v svojo pesenco, nego tudi pesniško mero. Te vrstice so:

Pobič je padel
V Bistrico,
Póbil s' od nosa
Spičico.

Da se čitatelj preveri, podajemo mu vso „Bohinjsko Bistrico“ Vodnikovo:

Zpód Lisa skaka	Pojd' in obravi
Bistrica,	S črtami,
Pevska se vnema	Živo mi piši
Iskrice.	Z barvami.

*) To besedo sicer tudi Koseski rad rabi, vendar je napak narejena. Pis.

čane zneske glavnice in obresti tistemu, ki je v dotičnej razsodbi povedan, da je za sprejem upravičen. — To je vse, kar se najde v postavnem načrtu o tem, kaj se ima zgoditi z vplačanim odveznim kapitalom. V poročilu šolskega odseka deželnega zbora se pa nahaja samo sledeči stavek o postopanju in gospodarstvu z odveznim kapitalom: „Bogočastna uprava bode dogovorno s cerkvenimi organi skrbeti imela za neprikrajšano ohranjenje odveznih glavnice, za vse čase tako, da se potem iz tega naslova od kmetovalca ne bode nikdar več nič terjalo.“

Kdo pa je ta bogočastna uprava? Menda ministerstvo za bogočastje, kojemu na čelu je zdaj znani Nemeč dr. Stremayr. Kdaj ima davkarska blagajnica vplačane zneske glavnice upravičenemu izročiti, o tem načrt postave čisto nič ne omeni, kakor tudi o tem ne, kdo bode s tem kapitalom gospodaril, ali jedino le tisti, kateremu se po dotičnej razsodbi kapital izroči, ali bode gospodar tega kapitala pod kakim nadzorstvom in pod kojim? Kdo bode pregledoval dotične račune, kajti to bode dalo po celem deželi mnogo posla? Zdaj nij vsega tega nič treba, pa ste obe stranki zadovoljni. — Tudi to je jako važno vprašanje, kako bi se odvezni kapital plodonosno naložil, da bi dajal dobre obresti in da bi se ne bilo bati kake izgube. — Privatni kapital in tudi kapital sirot in štipendij se v takih slučajih navadno daje na državna dolžna pisma t. j. kupijo se državne obligacije, ki ne-ó navadno 5% obresti. — Ali v sedanjih časih, pri sedanjih političnih homatijah vtikati odvezni kapital v državne obligacije znajo kaj hitro ali popolnem ali deloma svojo vrednost zgubiti, in to ali le za nekaj časa ali za vedno ako pride denes ali jutri državni poplav. — In od kod bodo imeli potem duhovniki in drugi svoje dohodke, ki zdaj dobivajo redno vsako leto biro ali druga odrajtovila? — Kmet, ki se od teh dajatev odkupi, bi menda ne hotel zopet bire itd. dajati! Kaj bi se potem torej najgotoveje zgodilo? — Vlada bi duhovnike in druge, ki imajo zdaj svoje popolnem varne dohodke v biri, iz državne blagajnice morala plačevati, za to pa toliko višje davke naložiti, duhovni pa bi bili potem popolnem od vlade odvisni, kakor so sedaj kruhoborci uradniki. Duhovnike pod svojo oblast spraviti je pa namen in želja zdanje politične sisteme po izgledu Nemčije.

Za cesarsko kaso bi se ve dá nikakor

ne bilo napačno, ako bi se vse te dajatve odkupile in za odvezni kapital nakupile državne obligacije, kajti pri izplačevanju kuponov bodo blagajnice kar lepo 20% ti davek od obligacijskih obresti odtegovale, to bode nov davek, ki ga na biro nij tako lahko mogoče naložiti. — Odvezni kapital razposojevati na posestva bilo bi pa tudi jako težavno in z različnimi stroški zvezano, in vrh vsega tega bilo bi tudi v tem slučaju od obrestnih dohodkov treba še davek plačevati. — Tukaj naj baron Apfaltrer vzame svinčnik v roko pa naj rajta.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Srbije novine poročajo, da se ne-prenemoma orožuje in na spomlad pripravlja. To tudi Turčija čuti. Ukazala je, da se v Bosni nabere 18.000 vojakov, kateri morajo do 15. marca biti na meji srbskeje. Ravno tako iz male Azije vedno več vojakov dohaja. Turčija hoče svojo kožo drago prodati.

Iz Dubrovnika se poroča da je tamošnji katoliški škof župniku Ivanu Mušiču iz Popovo vzel duhovenske pravice (a divinis), ker je na čelu orožene vstaške čete. Da bi Hercegovina le več Mušičev imela. O gibanju vstašev nij nič novic. Tudi Turki mirno stradajo po tvrdnjavah. — Angleške in Francoske ladije so dobile povelje, iti na morje pri Dubrovniku. To kaže, da obe vladi ne upati, da bi vstanek jenjal.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. februarja.

Na **Dunaji** sta ogerska ministra Tisza in Szell zarad dogovorov o znanih gospodarstveno-političnih zadevah. Videti je, da cislejtanska vlada popušča v svojih terjatvah, da se le na krmilu ohrani. Natančnejšega pa niti oficijozni listi ne vedó poročati.

V **Pešti** kandidira na mesto Deaka škof Horvat. V programnem svojem govoru je izrekel, da je za obligatorični civilni (ženitovanjski) zakon, ker ta cerkvi in veri nič ne škodi. Kaj bodo k temu tisti drugi škofje rekli, ki so tako silni protivniki civilnega zakona, češ, da v cerkvene pravice dira.

Vnanje države.

Ruski časniki si ne obetajo mnogo od Andrassyjeve note. Vzhodno vprašanje se ne dá več z diplomacijo rešiti. Čudijo se tudi, kako je to, da je Andrassy k spisaniu tako

male reči, kakor je nota, potreboval 4 mesece časa. Sicer če se vstaja zdaj potlači, počilo bode kmalu zopet.

O **Rumuniji** prinaša dunajska vladna „Montags-Revue“ članek, v katerem se huduje na rumunsko vojevitoost in sviri pred politiko „narodnega pustolovstva.“ — Dovolj je, če vidimo, da se le „N. Fr. Pr.“ te izjave veseli. Mi pa menimo, da prava Avstrija ne bi imela braniti razvoja narodne svobode svojih sosedov, tudi Rumunov ne.

Francoska „Republique Fr.“ ima tiskovno pravdo, ker je razžalila Buffeta.

Iz **Madrida** se javlja: V zboru, kateri je imelo 207 poslancev pred otvorenjem kortesov, govoril je Canovas Castillo govor, v katerem obeta, da bode vojna s Karlisti kmalu končana in se bosta trgovina in kredit povzdignila. Jednakih obljub je uže več let iz Španije dovolj, ali izpolniti se nečejo.

Iz **Belgije** se poroča, da so katoliki v Mechelnu imeli nekovo pojedino, katera je je bila motena. Prišlo je mej liberalci in klerikalci do krvavega tepeža, žandarmerija je morala miriti, 15 je ranjencev. Tudi policijski komisar je ranjen.

Iz **Filadelfije** se poroča, da se je dosedaj oglasilo 11.000 razstavljalcev, mej temi 10.000 industrijalcev, drugi so umetnostniki. Nemčija je več naznanila nego Anglija dosedaj, ki ima le 800 oglašencev.

Domače stvari.

— (V kranjskem velikem posestvu) kandidira za volitev, ki bode 29. t. m. namestu Fr. Rudeža in bar. Rastera, g. Vestenek sebe in prijatelja Taufregerja, oba komaj 30 let stara. To je naravno, ker uže pred dvema leti je Vestenek rekel, da sta sama ta dva sposobna. Slab kompliment družim.

— (V slovenjem Gradci) hoté baje voliti v graški deželni zbor grofa Ign. Attemso.

— (Iz Predoselj) pri Kranji se nam piše: Pretečeni teden umrla je v Caremgradu (Konstantinopelj) grofica Celestine pl. Welsersheimb, rojena baronovko Cel. pl. Zois, hči barona Alfonza pl. Zois, graščaka v Bledu na Gorenjskem, stara bila je samo 23 let, njena poslednja volja bila je, počivati pri njenem stričku baronu Ant. Zois-u, katerega smo pred 3 leti tu materi zemlji izročili. Zdaj se pripravlja za njeno truplo „raka“ njeno truplo odpeljali so iz Carigradu v soboto, v petek bode ob 3/4 12. uri do pólu dné v Kranji in od tod bode se prepeljalo na predaseljsko pokopališče, da se bode njeno truplo izročilo črnej zemlji.

— (Rojanska čitalnica) uljudno vabi vse čestite gosp. ude in rodoljube k veselici,

Dá se vpodóbi	Ná robu séd'va
Beli slap,	Vrh dobráv,
Spénjen'ga 'zvirka	Kdo b' se po méli
Puh in hlap.	Drknit' bal?
Zlata po njemu	Zná se še gladka
Ribica,	Dréica,
Igra po šumi	Pob'čá k' je vzela
Póstrveá.	Bistrica.
Pó steni pleza	Smúkue po vodnje-
Skalni sin; —	Kósovo,
Objema zelen	Bút'co si prasne
Jo bršlín.	Nósovo.

Vódica vanj zagledana,
Stóje prestreže
Ljubega.

Mera te pesni je:

— 00 // — 0*)
— 00.

Vidimo, da je Vodnik vse drugače meril

*) Znamenje // znači odmór (cezúrc).

zlogom dolžavo in krátkost nego za njim Preširen ter za Preširnom vsi ostali slovenski pesniki.

Vodníkova mera je slovanska, namreč samo kar se tiče dolžave in krátkosti, Preširnova germanska, katere bi zdaj vendar ne kazalo zopet prenarajati, ker so se je v umetelnej peoziji poprijeli tudi Rusi.

V Vodníkovem rokopisu čitamo k tej pesenci sledeči, pozneje prečrtani pristavek v prozi:

„Pet bistro tekočih potokov poznam na Kranjskem: je Bistrica v Ribnici, ki izvira v kotu nad Sódražico pod Blokami, se izgublja v rupe blizu pod trgom, teče bistrejše, Ribnica pa leze voljno; je Bistrica med Pivko in med Čiči, na Krasu dobiva ime, da je Reka, se izgublja pri Škocijanu, ménim, da izvira pod Duinom, tukaj pravijo izvirku, da je Timav; dve Bistrici izvirati v snežnikih, ena nad mestom Kámenikom, edna

nad Tržičem; bohinjska pa je péta, — v Bohinju puha iz Lisca hriba, ki se drži snežnikov tolminskih.*) Tri poslednje ústuvajo v Savo, — Dobrave so visoko senožetno brdo, zad imajo strmo steno, ki je pod njo videti srebrni šum dvojega izvirka z viškega v strugo. — Vincenc Dorpmaster je učenik postavljen v Ljubljani, mladeniče učiti živopisati.“

„Bohinjska Bistrica“ se v Kastelčevej zbirki nahaja štirikrat prepisana z Vodníkovo roko, in to: na 53. listu rdečega čisla (izmej vseh najprvotnejši zapis), dalje s popravami na listih rdečega čisla 64+65. in 66+67. (ta dva lista imata namreč vsak po dve čisli: na prvem je 64. in 65., na družem 66 in 67.), ter napósed brez najmanjšega popravka na listu rdečega čisla 52. Zgoraj navédeni

*) Uže Vodnik ima: tolminskih, kar je edino prav, primeri nemški: Tolmein.

katero napravi dne 20. t. m. s petjem, tom-bolo, godbo (kvintet) in plesom. Začetek ob 6 uri. Vstopnina za neude 20 kr.

— (Dva Robinsona.) Iz Celja sta se oni teden dva dečka, katerima nij bilo veselje v šolo hoditi, napotila v Ameriko zlata iskat. Kljubu snegu sta prišla peš od Celja do Reke, kjer so ju prijeli in staršem nazaj poslali.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Dunaja, 16. februarja. Predlog slovenskega poslanca Nabergoja, da se uvrsti tržaška okolica kot dežela pri užitninskem davku za meso, bil je sprejet v specialnej debati.

Izpred porotnega sodišča.

France Štibil, 35 let star, oženjen, posestnik iz Ustja št. 20, še nekaznovan — je 22. novembra 1875 zvečer na dvorišči svoje hiše v Ustjah svojega tasta Franceta Štibila sicer ne z namenom ga usmrtiti, vendar pa v drugem sovražnem namenu, s sekuro tako po glavi udaril, da je vsled tega udarca smrt udarjenega 24. novembra 1875 nastopila.

22. novembra 1875 do pólu dné je namreč nastal mej Francetom Štibilom in njegovo soprogo Marijo Štibil, kar se je uže večkrat zgodilo, nek prepír, in vsled tega je morala žena z dvema otrokama hišo zapustiti in iti k svojim staršem.

Ko je žena zatoženca Franceta Štibila proti večeru zapazila, da on v svojej hiši tuje ljudi z vinom napaja, napotila se je v spremstvu svojega brata Andreja Štibila k svojemu možu, in ko sta do hiše prišla, šla je žena sama notri, brat pa je zunaj postal. — Ko je žena vstopila, se je prepír zopet mej njima začel, in mož je rekel mej drugim ženi, če se še kdo od njenih ljudi pri njem pokaže, ga bode ubil. Na to protenje se je brat Andrej zunaj oglašil in rekel: „Ti nas ne boš preganjal!“ Na te besede skoči France Štibil ven in se začne z Andrejcem trgati.

Pri tem boji je bil Andrej Štibil nekoliko poškodovan in potem je šel Andrej domov.

Zatožen France Štibil je šel kmalu potem po sekuro in je na dvorišči razburjen vpil: „Kolikor vas je, jaz vas vse pobijem.“ Na to protenje pride tast Franc Štibil pred

hišo in pravi: „Kaj imate, ali se še niste spametovali,“ in njegov zet mu odgovori: „Vi se tudi še niste, ali jaz vas bom.“ Ko ste potem tudi žena ubitega, Marija, in hči Antonija pristopile, začel se je prepír mej zatoženim, Franc Štibilom, mej njegovim tastom Francetom Štibilom in mej ženo poslednjega Marijo, in Marija Štibil je zatoženca trikrat z roko po obrazu udarila, on pa jej je v glavo neko lončeno posodo vrgel; vsled tega se je začel mej zatoženim in njegovim tastom boj, kateri je še le potem jenjal, ko je Janez Božič pristopil in jih umiril.

Ko so se hotele ženske potem v prepír mešati, se je čul naenkrat nek otel udarec, in v tistem trenutku je tudi tast zatoženca na tla podrl; pred njim je stal zatoženi Franc Štibil, držeč v roki sekuro, katero mu je potem Janez Božič iz rok potegnil. — Udarjenega Franceta Štibila so potem domov nesli in je, ne da bi se bil kaj zavedal, 24. novembra 1875 umrl.

Zatoženi Fr. Štibil se tako zagovarja, da trdi, da je bil tist večer od njegovega svaka Andreja Štibla tako močno na glavo udarjen, da je zavesti izgubil in da vsled tega ničesa ne ve, kaj se je tist večer zgodilo. To zagovarjanje je pa trda laž, če se pomisli, da je bil on lahko poškodovan in ker nij mogoče, da bi človek ta dejanja v brez zavesti doprinesel.

Če se dalje pomisli, da je zatoženi uže pred, kakor Andrej Štibil in Anton Štibil pripovedujeta, žugal, da bo tistega sorodnika svoje žene, ki bo k njemu prišel, ubil; in Anton Štibil še posebno trdi, da je dobro slišal, ko je zatoženec uže namestu dejanja rancemu z besedami žugal „jaz vas bom“. V teh besedah se lahko razvidi, da je uže pred sovražno misel proti rajnemu v sebi gojil.

Končno kaže tudi sodnijski ogled na mestu dejanja, da nij mogoče, da bi se bil pokojni sam poškodoval, če bi bil padel, ker nij bilo nikakoršne take reči na dvorišči in tudi izvedenci so izrekli, da se je tista sekira s poko šenčne kosti popolnem strinjala.

Zatoženi Franc Štibil je tudi pri tisti priložnosti on kakor je gori povedano, svojej tasti neko lončeno posodo v glavo vrgel in jo lahko poškodoval; to dejanje je po §. 411 k. p. prestopok proti varnosti telesa. Zatoženi Fr. Štibil tudi to dejanje taji, ali dokazano je po

pričah in je torej zatožba proti njemu tudi zarad tega dejanja popolnem opravičena.

To je zatožni spis. Ali vsled obravnave so se porotnikom stavila tri glavna vprašanja, in oni so vse zanikali, obtoženc se je cel čas mej govorom zagovornika Broliha jokal — izpoznan je bil popolnem prost in je bil precej izpuščen.

Zahvala.

Za premmogoe dokaze blagega sočutja pri priliki bolezní i smrti gospoda

Hildeberta Rozine,

slušateljka akademije v Altenburgu, izreka prisrčno zahvalo.

V Novomestu 16. febr. 1876.

Žalujoča rodbina.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odrasčenih i otrocih brez medicín i stroškov; zdravi vse bolezní v želodu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, obožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in preobajenje; posebno se priporoča za dojense in je bolje nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicíne na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svētnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo družih imentnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svētnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in gríži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v spolni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih i mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in tu neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prs- nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenji v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svētovalec in člen mnogo učeni družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezní, zaprtja, bovine čitnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

pristavek v prozi se čita samo na 53. listu, in baš zaradi pristavka največ smo priobčili ta spis. Vincencij Dorfmeister, ali po Vodnikovo: Dorpmaster, bil je, kakor smo zvedeli od starejših ljudi, ki so ga še poznali, v Ljubljani za učitelja črtanju (Zeichenlehrer.) Vse méri na to, da je bil tudi Vodnikov prijatelj. Njegova hči je lansko leto v Ljubljani še živela v Balzovej hiši pred Frančiškanskem mostom. — Druga kitica „Bohinjske Bistrice“ je na 53. listu Vodnikovega rokopisa najprvo bila taka:

Vincence, pisec
Z' barvami,
Savico ni pisal
S' črtami.

Pozneje na istem listu poleg raznih poprav, katere se ne dadé čitati, razločno stoji:

Kdo mi obrazi (popravek: pojd in obrazi)
S' črtami,
Živo mi pisaj (popr.: živo popisaj)
Z' barvami.

Te poprave so po vseh družih rokopisih na čisto prepisane: samo 7. vrstica je povsod: „živo mi pisaj“, a v Vodnikovej izdavi ob Matičnih stroških čitamo slovniški pravično obliko: „— piši“, strsl.

Živopisati mahlen, pingere, rus. živopisati, narejeno po grškem: ζωγραφειν, iz česar jasno vidimo, da je Vodnik znal tudi druga slovanskega narečja. Brez te kitice s pristavkom v prozi vred čitatelj „Bohinjske Bistrice“ niti razumeti ne bi mogel. Samo to nij dognano, ali je res bil ali ne uže preprij Dorfmeister načrtal izvor Bistrice, kakor bi se utegnulo soditi po pravem zapisu 53. lista, ali ga morebiti pesnik samo v duhu (kakor govore popravljenе besede vseh rokopisov) k temu delu kliče videč Bistrico „puhati iz Lisa hriba“. Zdi se, da bi utegnulo biti prvo resnica. Nadalje pesnik popisuje vodo in breg, potem z Vincencijem živopiscem „sedeta na robu vrhu Dobrav“, ter zdaj se pesen pripne k narodnim vrsticam,

katerim je Vodnik besedo: „spičico“ premenil: v „bútico“, mislèč, da je to domače, kar zopet nij, primeri vlaški: buttare, werfen, ausschlagen wie Bäume die Blätter. — V zadnjem kitici je poleg: „prestréze“ mnogo družih poprav, mej katerimi: „obramžá“. Zdi se, da Vodnik nij po vse razumel besede, tudi v narodnih pesnih kosmato rabljene: ramžati: bavarski: rumsen, rumseln ob scherzen, sich muthwillig balgen; vor schweinen, hunden, katzen: coitum appetere, (torej isto, kar slovenski: jaríti se). Schmell. 3. 92.

Namen tega našega spisa je dvojen: prvič se nadejamo, da bodo Slovenci Vodnikovo pesen zdaj laže in bolj uméli; drugič smo hoteli pokazati, kako je on oči obračal po vseh stranéh svoje domovine, ter posebno, kako je ubiral in primerjal, katera beseda bi se rekla, da bi jezik bil lepši in pesen prijetnejša.

V.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vstransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac. Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je nže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalescière ozdravila me je popolnem strašnih želoččnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalescière-Plasiten v puščah in tabletah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kaker v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in apotekarskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih oznakah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Mohr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviću, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviću. (325)

A. Romani in povesti:

- 1. Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
- 2. Meta Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
- 3. Kantorčica.** Roman s pogorskega zakotja. Češki spisala Karlina Sečtla; p-slovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
- 4. Prvi poljub.** Novela, spisal J. Skalec. — **Na črni zemlji.** Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
- 5. Kazen.** Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — **Cerkev in država v Ameriki.** Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek**, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečena, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstvo z grozdem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
- IV. zvezek**, ki obsega: Lepi dnevi, sp. Paulus. — Plaše. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodne tiskarne“ in jih dobi po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold. 50 kr.

Tržne cene

v Ljubljani 16. februarja t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 30 kr.; — reč 5 gld. 80 kr.; — ječmen 4 gld. — kr.; — oves 3 gld. 60 kr.; — ajda 5 gld. 60 kr.; — prosó 4 gld. 10 kr.; — kornuza 4 gold. 80 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 85 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr.; masla kilogram — gl. 98 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh triseh — gld. 66 kr.; — špeh povojan — gld. 75 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka liter 8 kr.; govednina kilogram 46 kr.; — teletnine 44 kr.; — svinjsko meso 46 kr.; — sena 100 kilogramov 3 gld. 50 kr.; — slame 2 gold. 95 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 9 gold. — kr.; — mehka 6 gld. — kr.

Kdor

išče službo, ali pa katero oddaja, posestvo prodati hoče, ali kupiti namerava, gospodarstvo, ali kako graščino v najem dati želi, priporočilo za trgovino razglasiti misli, sploh pa, kdor potrebuje sveta zaradi naznanil v časopisih, naj se obrne **zaupljivo** na anoncen ekspedicijo

G. L. Daube-a & Co.

(404—5)

na Dunaji I,

Singerstrasse 8.

Podtrebušne in kilove bolezni

zdravi popolnem neškodljiva mast za kilove ali pretrgane od **Bogom. Sturzenegger-ja** v Herisau (Svica). Mnoga ispričevala in zahvalna pisma se prilagajo navodu, kako se ima ona mast rabiti. Razpošilja se v pisarkih po 3 gld. 20 kr. a. v. po **B. Sturzenegger-ju** samemu, ali pa po **Jos. Weis-u**, lekarna pri Zamorci, Wien, Tuchlauben Nr. 27 in **Sigmundu Mittibachu**, lekarju v Zagrebu. (359—7)

Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop

iz ozdravilnih planinskih zeljišč

za pljuče in prsa

po zdravniškem predpisu pripravljen, je naj ozdravilnejši pripomoček za bolezni dihalnih organov, kakor tudi za krljelj in bronkijalni katar, naj uže bude akutno ali kronično, nadaže za zadušni kašelj, hripavost in bolečine v vratu.

Veliki sekretijoni slizne kože, krljla in pljuč ozdravijo se v nenadeno hitrej dobi tako, da ako se uživa

Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop

ne začena se nikoli pljučno bolezo raširanj.

Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop vznemirja slizne kože, in sicer tako, da se pridobiva dober tek ter da uživana jed dobro pristuje, ter splošno okrepčanje v obče množi; zaradi tega odstrane se vse čutnično bolečine, katere večji del nastajajo vsled slabega krvnega mešenja.

Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop dostal je od leta 1856 na celem svetu svoje izkusstvo, mnogo zdravniških izpričeval potrjuje izvrstni gotovi, ter radikalni njegov učinek; tako obilno kupovanje je gotovo dosta jasni, ter očitni dokaz njegovoga ozdravenja in prijudnosti.

Oni p. n. kupci, kateri želé dobivati izvrstni **pravi schneebergski zeljiščni allop**, katerega jaz od leta 1856 sem izdelujem naj blagovolijo izrecno zahtevati

Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop.

Samo takrat je moj izdelek, ako je na vsakej steklenici ta pečat.

Ponarejevalci tega varstvenega znamenja kaznujejo se po postavnem zakonu.

Nakazanje o rabi doda se vsakej steklenici.

Zapečaten originalna steklenica velja 1 gold. 25 kr., ter je vedno v svežnem stanji in se dobiva le pri izdelovalcu

Franjo Wilhelm,

lekar v Neunkirchen na Spodnje-avstrijskem.

Zavijanje zaračuna se sé 20 kr.

Pravi Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop dobiva se tudi samo pri mojih gospodih odkupcih v Ljubljani pri **Petru Lassniku**, v Novem mestu pri **Dom. Rizoliju**, lekarju.

Zaradi prevzemanja zalog naj blagovolijo trživa željni prijatelji obrniti se pismeno do mene.

Neunkirchen poleg Dunaja (Spodnje-avstrijsko).

Franjo Wilhelm,

lekar.

(40—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Lekarna Piccoli

„K angelju“
v Ljubljani.

pripravlja

Dorško olje

(Dorsch-Leberthran-Öel)

iz sale kitovih jeter, v katerem je železni jod (Jodür)

V 35.00 gramih olja iz sale kitovih jeter je 14 centigramov železnega joda (Protojoduretum ferri.) (132—193)

Jaz ne bodem opisoval učinek železnega joda, ker ta je obče znan in se vporablja splošno v zdravilstvenej stroki.

Ta učinek pak postane važnejši, ako se združi z oljem iz sale kitovih jeter in je posebno zdaten v vseh onih slučajih, v katerih se more brzo pomagati oslabiljenej redilnej delavnosti; kjer se mora dostaviti krvnej cirkulaciji večja kolikost teh elementov, kateri kri čistijo, ter s tem dajejo napravam sopenja večjo delavnost in pripomorejo do ustvaritve zdravnejše in večje krvne mase.

Jaz morem jih tedaj najtopleje priporočati kot najboljši pripomoček proti bramorjem (škrofeljnom), raktis, kroničnim izpustkom na koži, pljučnim kataru in jetiki.

Nakazanje o rabi. Olja iz sale kitovih jeter uživa se po 10 gramov trikrat na dan ali po zdravniškem predpisu.

Cena jedne steklenice 1 gld. av. velj.

Da se ponarejenju izogne, vti-sneno bude moje ime na vsakej steklenici.

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Umrlji v Ljubljani

od 10. do 14. febr.:

Ivan Skoklar, 68 l., v bolnico umrločnega pri-nestl. — Iv. Trunkelj, 22 l., v bolnici vled pijačnija. — Ananija Boben, 7 m s., dete trevijarja za vnejem na pjučih. — Matevž Gnezda, 35 l., za kronično jetiko. — Marija Knez, 7 l., dete delavca v bolnici za vnejem možgan.

14. februarja:
Pri Stevanu: Medved iz Zagorja. — Kalan iz Kranja. — Pol iz Trsta. — Gilek iz Dunaja. — Falcescini iz Benek.
Pri Mateti: Bran iz Dunaja. — Kilar iz Kranja. — Urbančič iz Dvorca. — Javornik iz Vrhnike. — Kranar iz Gradca. — dr. Rumbold iz Trebitza. — dr. Maly iz Kranja.
Pri Zamorci: Fuchs iz Peče. — Jenko iz Kranja.

Dunajska borza 16. februarja.

(izvirno avstrijsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68	55
Enotni drž. dolg v srebru	73	65
1860 let. poročilo	111	30
Akcijske vrednosti v zlatu	869	50
Kreditne vrednosti	175	85
London	114	9
Napol.	9	22
C. k. cekini	5	41
Srebro	103	20